

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	363
МАКСИМЕНКО Д., ТОКАР І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ АГРОСЕКТОРУ: АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ АГРАРІЇВ ДО ІННОВАЦІЙ	365
МАКСИМЕНКО Д., ХОМА С. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	368
МАТВІЙЧУК С.С., БОКОЧ І.І., АНДРІЙШИН О.О. ПРОЕКТУВАННЯ АДАПТИВНОГО ОДЯГУ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ СПОЖИВАЧІВ	370
МАТВІЙЧУК С.С., ВАРГА В.Д., РОЛЬ ЕКСПЕРТИЗИ СИРОВИНИ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБКИ ТЕКСТИЛЬНИХ ВІДХОДІВ	372
МАТВІЙЧУК С.С., МАТВІЙЧУК А.А., КУШНІР Н.П. ПРОЕКТУВАННЯ КОРСЕТНИХ ВИРОБІВ З ЗАСТОСУВАННЯМ ПРОГРАМ ТРИВИМІРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА ФІГУРИ З ВІДХИЛЕННЯМ ВІД ТИПОВИХ	374
НЕСТЕРОВА С., БЛАК О. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	376
НЯГОВСЬКИЙ І. ОЦІНКА ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	378
ОДОШЕВСЬКИЙ О.С., ПИТЬОВКА О.Ю. ПРО КОНКРЕТНИЙ КЛАС СТЕПЕНЕВИХ РЯДІВ, ЯКІ Є ЧАСТИННИМИ РОЗВ'ЯЗКАМИ ЛІНІЙНИХ ОДНОРІДНИХ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ k-ГО ПОРЯДКУ ЗІ СТАЛИМИ КОЕФІЦІЄНТАМИ	380
ПЕТРИЧКО М.М., МЕДЕНЦІЙ М.А. ПОДАТКОВІ ВАЖЕЛІ СТИМУЛЮВАННЯ БІЗНЕС-КУЛЬТУРИ	382
РАШКЕВИЧ О.А., ЛІНТУР І.В. ПАРАМЕТРИ ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	385
РЕМЕЗ В.С., ЛІНТУР І.В. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	387
РЕСЛЕР М., ЛАЛАК І. ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БУХГАЛТЕРІЇ	390
РЕСЛЕР М., ФЕДОРЧУК С. ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ДЕРЕВООБРОБНІЙ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	393
РЕСЛЕР М., ЦИГАК О. ПЛАТФОРМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	394
РОМАНЮК Р.І., БЕДЕВЕЛЬСЬКИЙ А.В. МЕТОДИКА ПЛАНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВА	396
РОСОЛА У В., КОЖУШКАНИЧ В. ДРАЙВЕРИ ТА РИЗИКИ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	398
РОСОЛА У В., РОСОЛА А.П. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	400
РОСУЛ Р. В., МАКСЮТОВА О. В., КОЗМА А. І. СИСТЕМА ПОГЛЯДІВ НА ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМКУ	402
СЕРДЕНКО Т.В. ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	404
СЕДОУХОВ К.А., ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ВИГОТОВЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ	406
СТЕГНЕЙ М. І., БАТИН М. О., РОМАНЮК С. В. АДАПТАЦІЯ ТА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ІННОВАЦІЙ	408
ФЕКЕТЕ Т.А., ГОЛОВАЧКО В.М. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ	411

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Висновки. Враховуючи зазначене вище, транспортний сектор перетворюється для держави на чинник ризику, що не піддається точним прогнозам. У разі зволікання із запровадженням ефективних заходів державної політики ймовірна неспроможність транспортної галузі забезпечити в найближчій перспективі потреби економічного зростання країни у перевезеннях, а також потреби населення у пересуванні через подальше зростання платоспроможного попиту, розвиток бізнесу та туризму. Існують ризики повної втрати конкурентоспроможності національної транспортної системи України, які виявлять себе у неспроможності країни брати участь в обслуговуванні основних транснаціональних і трансконтинентальних вантажопотоків між Заходом і Сходом та остаточній втраті транзитного потенціалу. Для покращення ситуації, що склалася у транспортній галузі, пришвидшення її виходу з кризи та надання необхідного імпульсу для подальшого розвитку, потрібно розробити і здійснити низку економічних, структурних, організаційних, технологічних та інституційних перетворень на транспорті. Напрями державної політики мають виходити із завдань євроінтеграції, передбачати всебічну підготовку української транспортної системи до імплементації Угоди про асоціацію з ЄС. При цьому пріоритетами мають стати формування в Україні ефективного конкурентоспроможного ринку транспортних послуг та побудова збалансованої за видами транспорту національної транспортної системи, здатної задовольнити в повному обсязі потреби економіки та населення у перевезеннях, забезпечити належну якість і безпеку перевізного процесу, зменшити негативний вплив транспорту на довкілля, а також повною мірою реалізувати транзитний потенціал України.

Література:

1. Х. П. Данилків, Х. В. Горбова, О. Я. Побурко, Інноваційний розвиток транспортний системи України. -Науковий вісник НЛТУ України, 2018, т. 28, № 4, ст.31-35.

УДК: 657.1:004.8

РЕСЛЕР М.

доктор економічних наук, професор кафедри обліку,
оподаткування та маркетингу

ЛАЛАК І.

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Мукачівський державний університет

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БУХГАЛТЕРІЇ

У сучасному інформаційному суспільстві цифрова трансформація охоплює всі сфери економічної діяльності, зокрема бухгалтерський облік. Штучний інтелект (ШІ) – це не лише інструмент автоматизації, але й потужний аналітичний засіб, який дозволяє оптимізувати облікові процеси, підвищити

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

якість фінансової інформації та забезпечити оперативне прийняття управлінських рішень. Водночас інтеграція ШІ у бухгалтерські системи супроводжується низкою етичних та правових викликів, що вимагають ґрунтовного наукового аналізу.

Метою дослідження є комплексний аналіз етичних і правових аспектів використання штучного інтелекту в бухгалтерському обліку, з урахуванням сучасних технологічних трендів та нормативно-правових ініціатив.

Штучний інтелект у бухгалтерії охоплює такі функціональні напрями, як автоматизація записів, обробка первинних документів, формування фінансової звітності, прогнозна аналітика та внутрішній аудит. Технології машинного навчання, глибоких нейронних мереж, RPA (Robotic Process Automation) активно застосовуються у програмних продуктах, таких як SAP AI, QuickBooks, Xero, Oracle ERP Cloud тощо.

Наукові дослідження [1; 3; 5] підтверджують позитивний вплив ШІ на продуктивність облікової системи, однак наголошують на зростанні етичних дилем і потребі правового регулювання.

Аналіз наукових праць свідчить про зростання інтересу до теми етики ШІ (табл.1).

Таблиця 1.

Аналіз сучасних джерел і публікацій

Джерело	Ключова ідея
T. Davenport, 2020	ШІ трансформує облік, але несе ризики втрати відповідальності та прозорості
OECD Report, 2021	Підкреслюється потреба в міжнародному регулюванні ШІ у фінансах
AI Act (EU), 2021	Визначає системи бухгалтерського ШІ як високоризикові
IFAC Guidance, 2022	Пропонує етичні рамки для використання AI у професійній діяльності бухгалтера
S. Brynjolfsson, 2023	Зазначає, що пояснюваність AI-рішень є критично важливою для довіри до звітності

На основі аналізу джерел виділено ключові проблемні поля: відповідальність за рішення ШІ, прозорість алгоритмів, безпека та етика даних:

Відповідальність за облікові рішення: у випадку помилок, сформованих на основі алгоритму, незрозуміло, хто несе юридичну та етичну відповідальність – розробник, користувач чи організація.

1. **Непрозорість алгоритмів (black box):** неможливість пояснити механізм прийняття рішень суперечить принципам достовірності та аудиторської перевірки.

2. **Упередженість даних:** алгоритми можуть бути навчальними на необ'єктивних вибірках, що спричиняє спотворення звітності.

3. **Порушення конфіденційності:** використання персональних і фінансових даних у хмарних сервісах не завжди супроводжується відповідним захистом.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Також, важливим питанням є правове регулювання використання ШІ в обліку.

1. Європейський Союз

Проект Регламенту ЄС про штучний інтелект (AI Act) передбачає категоризацію систем ШІ за ступенем ризику. Системи, що використовуються у фінансовій звітності, належать до високоризикових і підлягають обов'язковій сертифікації, перевірці прозорості та відповідності стандартам безпеки.

2. США

Нормативно-правова база формалізується через рекомендації SEC та NIST. Хоча обов'язкового регламенту ШІ у бухгалтерії немає, розробляються принципи добровільного регулювання, що включають контроль алгоритмів і аудит даних.

3. Україна

В Україні ухвалено **Концепцію розвитку ШІ до 2030 року**, яка має переважно декларативний характер. Системного регулювання застосування ШІ у фінансовому обліку наразі не існує, що створює правовий вакуум.

Штучний інтелект стає ключовим фактором цифрової трансформації бухгалтерського обліку, забезпечуючи новий рівень автоматизації, точності та аналітики. Водночас активне впровадження ШІ актуалізує низку етичних та правових викликів, серед яких особливо гостро постають питання відповідальності, прозорості, етичності використання даних та необхідності оновлення нормативно-правової бази. Вирішення цих проблем можливе шляхом розробки адаптованих етичних кодексів, оновлення облікових стандартів, формування міжнародного правового підходу до регулювання ШІ та створення інструментів прозорого контролю алгоритмів.

Література:

1. Davenport T., Ronanki R. (2020). Artificial Intelligence for the Real World. *Harvard Business Review*, №1.
2. OECD (2021). *Ethics of AI in Financial Services*. Retrieved from: <https://www.oecd.org>
3. European Commission (2021). Proposal for a Regulation laying down harmonised rules on artificial intelligence (AI Act).
4. International Federation of Accountants (IFAC). (2022). *Ethical Use of AI in Accounting Profession*.
5. Brynjolfsson E., McAfee A. (2023). *The Business of Artificial Intelligence*. MIT Press.
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (ред. 2024).
7. Кабінет Міністрів України (2023). *Концепція розвитку ШІ в Україні до 2030 року*.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>